

ОТГОВОРИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ПО СПЕЦИАЛНИЯ ДОКЛАД НА ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА

„ПОДКРЕПА ОТ ЕС ЗА ТУРИЗМА: НЕОБХОДИМОСТ ОТ НОВА СТРАТЕГИЧЕСКА ОРИЕНТАЦИЯ И ПО-ДОБЪР ПОДХОД НА ФИНАНСИРАНЕ”

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

V. (първо тире) На 10 март 2020 г. Комисията прие нова промишлена стратегия¹, за да се помогне на промишлеността на Европа да заеме водеща позиция в екологичната и цифровата трансформация, и за да се стимулира глобалната конкурентоспособност и стратегическата автономност на Европа. След опита от пандемията от COVID-19 в актуализацията на промишлената стратегия на ЕС от 5 май 2021 г. се подчертава необходимостта от по-нататъшно ускоряване на екологичния и цифровия преход и от повишаване на издръжливостта на промишлените екосистеми в ЕС. За да го направи, Комисията предлага съвместно създаване със заинтересованите страни на пътища за преход като основен инструмент за сътрудничество за трансформацията на промишлените екосистеми. Дава се предимство на екосистемите, които са изправени пред най-важните предизвикателства и които бяха най-тежко засегнати от кризата, като се започне с туризма. Пътищата ще позволят да се определи мащабът на действията и на предизвикателствата, включително например нуждите от инвестиции или технологии, които да съпътстват прехода на промишлеността към 2030 г. и след това.

През юни 2021 г. Комисията публикува „сценарии, насочени към съвместното създаване на път за преход към една по-стабилна, иновативна и устойчива екосистема на туризма“², като по този начин постави началото на процес на съвместно очертаване на курс за преход по отношение на туризма, който ще позволи да се работи за постигане на европейска програма до 2030 г.

По отношение на изпълнението финансирането от ЕС ще помогне на туристическата индустрия да работи за постигането на целите за устойчивост, издръжливост и цифровизация на екосистемата. Екосистемите, включително туризмът, ще бъдат наблюдавани в рамките на годишния доклад за единния пазар като част от последващите действия във връзка с промишлената стратегия на ЕС.

Като част от своите национални планове за възстановяване и устойчивост държавите членки могат да финансират инвестиции и реформи, включително в туристическия сектор, по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВФ). От 26 плана за възстановяване и устойчивост, които бяха внесени официално, пет включват специални компоненти за туризма, а още единадесет включват мерки, свързани с туризма.

(второ тире)

Оперативните програми по ЕФРР избират и използват общи и специфични показатели за крайните продукти, които са от значение за видовете действия, които планират. Данните за категоризацията показват, че свързаните с туризма интервенции възлизат на по-малко от 5 милиарда евро (2020 г.). Тази сума включва няколко видовете действия, като не всички от тях допринасят непременно за увеличаването на броя на посетителите (прихванати от общия показател за крайните продукти CO09).

² Работен документ на службите на Комисията SWD(2021) 164 final от 21.6.2021 г.

Освен това държавите членки могат да използват специфични за програмата показатели, които могат да обхванат други видове крайни продукти, свързани с интервенции в областта на туризма. Затова в зависимост от естеството на действията в програмите, могат да се използват други, по-целесъобразни показатели за крайните продукти.

Използването на общия показател за крайните продукти за туризма се определя спрямо значението му по отношение на видовете дейности, изпълнявани по програмите, и сумите, заделени за дейностите. Доста ограничените суми, които се инвестират в туристически дейности, не могат да доведат до широко използване на туристически показатели.

За програмния период 2014—2020 г. в законодателството не са предвидени общи показатели за резултати (въздействие) и поради това не е възможно обобщаване на резултатите. За програмния период 2021—2027 г. една важна промяна е свързана с въвеждането на общи показатели за резултати (въздействие).

VI. Комисията приема всички препоръки.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ

34. Изправена пред нарастващи предизвикателства, Комисията разпределя ресурси по възможно най-ефикасен начин, за да гарантира правилното прилагане на политиката.

През посочения период и най-вече между 2013 и 2017 г. на Комисията, както и на всички други институции, им се наложи да намалят персонала си в щатното разписание с 5 %, за да спазват Междуйнституционалното споразумение от 2 декември 2013 г.³ За това се наложи реорганизация на работата в много отдели на Комисията.

Освен това в допълнение към отдела „Туризм и текстилна промишленост“, на който се позовава ЕСП, Комисията изтъква, че още образувания, служби и органи на Комисията допринасят за работата във връзка с туристическата екосистема. Това включва по-специално екипите, отговарящи за политиката за МСП; зелена и кръгова икономика; цифрова трансформация; местна икономика, социална икономика, творчески индустрии; умения, услуги и професии, както и отношения между държавите членки; но също така и всички служби, отговарящи за свързаността, регионалната политика, транспорта, възстановяването, културата и спорта, както и много други.

37. Налице е тясно сътрудничество с държавите членки във връзка с работата по изготвянето на европейска програма за улесняване на съгласуваността на националните стратегии с общата стратегия на ЕС, по-специално чрез Консултативния комитет по туризма.

59. Комисията подчертава, че целта на специфичните тематични насоки не е била да предоставят подробни насоки за социално-икономическа оценка на проектите.

61. Общ отговор по точки 61, 62 и 63:

Оперативните програми следва да избират и използват показателите, които са от значение за видовете действия. Общият показател за крайните продукти за туризма обхваща специфично измерение на свързаните с туризма крайни продукти и може да не е от значение за всички инвестиции в туризма.

Когато наличните общи показатели не са подходящи, оперативните програми могат също така да създават и използват специфични за програмата показатели за крайните продукти.

³ МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНОТО СПОРАЗУМЕНИЕ от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление (2013/С 373/01).

Комисията публикува ежегодно стойностите, отчетени по програми за общите показатели за крайните продукти, и ги докладва на платформата за свободно достъпни данни.

За програмния период 2014—2020 г. в законодателството не са предвидени общи показатели за резултати (въздействие) и поради това не е възможно обобщаване на резултатите. За програмния период 2021—2027 г. една важна промяна е свързана с въвеждането на общи на общи показатели за резултати (въздействие).

64. Общият показател за крайните продукти за туризма не беше изготвен, за да обхваща всички видове крайни продукти от инвестициите в туризма.

Последващата оценка на политиката на сближаване за периода 2014—2020 г. ще обхване инвестиции в размер на приблизително 350 милиарда евро, от които инвестициите, свързани с туризма, представляват приблизително 1,4 %.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Препоръка 1 – Определяне на нова стратегия за туристическата екосистема на ЕС, чиято изрична цел е да бъдат подкрепени инвестициите, които допринасят за по-устойчива форма на туризъм

Комисията приема препоръката.

Това е в съответствие с продължаващите усилия за разработване на европейска програма за туризма до 2030 г., отвъд подкрепата за инвестиции, които допринасят за по-устойчива форма на туризъм. Освен устойчивостта основни цели са издръжливостта и цифровизацията. Комисията стартира процес на съвместно очертаване на курс за преход в областта на туризма, който ще позволи да се работи за постигане на европейска програма до 2030 г.

Препоръка 2 – Насърчаване на държавите членки да прилагат процедури за подбор на финансирани от ЕФРР инвестиции в туризма с цел подкрепа на тази нова стратегическа ориентация

Комисията приема препоръката.

Съгласно член 73 от Регламента за общоприложимите разпоредби (РОР)⁴ определянето на критерии за подбор и подборът на проекти са отговорност на управляващите органи. По този начин управляващите органи следва, наред с другото, да гарантират, че избраните операции са в съответствие с програмата, включително тяхната съгласуваност със съответните стратегии, залегнали в основата на програмата, както и допринасят ефективно за постигането на специфичните цели на програмата.

Съгласно член 40, параграф 2 от РОР методологията и критериите, използвани за подбора на операциите, трябва да бъдат одобрени от мониторинговия комитет. Представители на Комисията участват в работата на мониторинговия комитет с мониторингова и съвещателна функция (член 39, параграф 2 от РОР). Няма обаче правно задължение препоръките на Комисията да бъдат разгледани и изпълнени.

⁴ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

Освен това специфичните критерии за подбор зависят от логиката на намеса на програмата, съгласно която се предоставя подкрепа за проекти в областта на туризма (вж. по-специално членове 22, 28 и 29 от РОР, както и съображения 30 и 39 от Регламента за ЕФРР).

Комисията е готова да разпространи новите стратегически насоки и предложените ръководни принципи съгласно препоръка 2 в експертната група за РОР, където са представени държавите членки. При определянето на критериите за подбор на проекти в съответствие с правните разпоредби на член 73 от РОР държавите членки ще трябва да вземат предвид тези стратегически насоки и ръководни принципи с оглед на местния контекст и на приоритетите на програмите.

Въз основа на нуждите, установени от държавите членки, и по тяхна инициатива, управляващите органи могат да използват наличната техническа помощ в своите програми за подпомагане на изготвянето на проекти, напр. във връзка с анализа на търсенето или с въпроси, свързани със сътрудничеството.

(4^{то} тире) Накрая, съгласно член 73, параграф 2, буква г) от РОР управляващият орган трябва да провери, че бенефициерите разполагат с необходимите финансови средства и механизми, за да гарантират финансовата устойчивост на действието.

77. Използването на общия показател за крайните продукти за туризма се определя от неговото значение по отношение на видовете дейности, изпълнявани по програмите, и от сумите, заделени за дейностите. Доста ограничените суми, които се инвестират в туристически дейности, не могат да доведат до широко използване на туристически.

За програмния период 2014—2020 г. в законодателството не са предвидени общи показатели за резултати (въздействие) и поради това не е възможно обобщаване на резултатите. За програмния период 2021—2027 г. една важна промяна е свързана с въвеждането на общи на общи показатели за резултати (въздействие).